

Kiadóhivatal: Füssy
könyvkereskedése, Fő tér
5 sz., ahol a hirdetések
felvételnek. Telefon 34.
Szerkesztőség:
Torda, Vallásszabadság-tér
5. sz. Telefon szám: 34.

ARANYOSVIDÉK

A lap szellemi részét il-
lető közlemények heten-
ként legkésőbb csütörtök
délig az ARANYOSVIDÉK
SZERKESZTŐSÉGE cí-
mére küldendők. —

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT SZOMBATON.

Előfizetési ára: Egész évre 20 korona.
Fél évre 10 korona. Negyed évre 5 korona.

Felelős szerkesztő:
DR. BARÓTHY ISTVÁN.

Egyes szám ára: 40 fillér!
Kéziratokat vissza nem adunk.

I. Ferdinánd király és Mária királynő Tordán.

A román királyi család és a trónörökös pár erdélyi látogatásai során Tordára is ellátogat.

A királyi család és a trónörökös pár ünnepélyes fogadására az előkészületek városunkban nagyban folynak. A rendező bizottság élén Triff Jakab rendőrkapitány áll. A bizottság tagjai dr. Ratiu Ágoston közéleti biztosa és dr. Moldován Valér vármegyei tisztviselő, a ki a Mihály Vitéz sirjánál tartandó ünnep és ünnepi mise főrendezője.

A királyi család látogatása alkalmából Torda város rendőrfőkapitánya a következő

rendeletet

bocsátotta ki:

Alulírott rendőrkapitány szem előtt tartván Ófelsége I. Ferdinánd király és Mária királyné f. évi május hó 27-én és 28-án városunkban történő látogatását *elrendelem a következőket:*

1. Minden ház és butorozott szobatulajdonos e rendelet kihirdetésétől 24 órával köteles a rendőrkapitányságnál bejelenteni a lakók számát, azok neveit, — ha idegenek, hogy azok honnan jöttek és itt tartózkodásuk célját.

Minden bejelentő személyesen felelős az adatok valódiságáért.

2. Ófelségeik itt tartózkodása és bevonulása alkalmával, valamint mind-

azon alkalommal, midőn valamely uton vagy téren megjelennek és végig mennek az egész idő alatt **tilos:**

a) az utcákon, tereken az ablakokat nyitva tartani, és a balkonokon (erkélyeken) tartózkodni;

b) virágok adása vagy dobása;

c) mindennemű kérvénynek vagy iratnak átadása vagy dobása.

3. Virágok adása vagy dobása csak előre erre a célra külön engedéllyel bíróknak van megengedve.

A ki kérvényt, panaszt akar eljuttatni Ófelsége elé, az köteles a kérvényt, panaszt a rendőrkapitány urnak átadni, a ki azokat majd megfelelő uton juttatja Ófelségei elé.

5. Május hó 27-én délután 6 (hat) órától este 11 (tizenegy) óráig a Mihály Vitéz (Vallásszabadság) Mária királyné (Kossuth Lajos), Deák Ferenc tereken, Ferdinánd (Egyházfalva) utcán a közlekedés autókkal, kocsikkal, és szekerekkel szigorúan tilos.

Május 28-án d. e. 8-tól 10 óráig a Ferdinánd (Egyházfalva utca) utcán, Deák Ferenc tere, Kövecsi utca (egészen az állomásig) és a Torda—Alsószentmihály közötti uton mindennemű közlekedés szigorúan tilos.

7. A kik e rendeletet be nem tartják, azok úgy tekintendők, mint a kik az állam és az uralkodóház ellen büntetett követnek és a vonatkozó törvények és rendeletek szerint lesznek szigorúan megbüntetve.

A rendőrfőkapitány e rendeletet az összes háztulajdonosokkal és lakókkal utcaenként közölte és velük alá is íratta.

A város fellebörgzése.

A királyi család érkezésével kapcsolatban el lett rendelve, hogy az egész város zászló díszet öltözzön.

Felelős szerkesztőnk a nagy zászlóanyag hiány és a zászlók horribilis magas áráira — de különösen a város szegény néposztályaira való tekintettel érdeklődött Torda város rendőrkapitányánál és a vármegye alispánjánál az iránt, hogy vajjon kivétel nélkül minden utcában és mindenkinek kötelező e házat, lakását zászlóval díszíteni.

Nevezettek kijelentették, hogy: a városi állomáskörnyékén, gyárak környékén, Kövecsi utcában, Nagymalom utca kezdetén, Deák Ferenc tere, Egyházfalva (Ferdinánd) utcán, Mária királyné (Kossuth Lajos) tere, Kemény-Farkas-utca elején, Mihály Vitéz (Vallásszabadság tere), Jokai Mór utcában, Gróf Bethlen Balint utcában, Bethlen Gábor tere, Kolozsvári, Rakos, Br. Jósika Miklós, Kazinczy utcákban lakók feltétlenül minden körülmények között kötelesek házaikat, lakásaikat román nemzeti színű zászlókkal díszíteni, a kik ennek nem tesznek eleget szigorúan lesznek megbüntetve. A többi tereken és utcákban lakók a lehetőséghez képest a zászlókat beszerezhetik és kiűzhetik.

A kocsitulajdonosokat ezton is felkéri a rendőrkapitány, hogy fogataikat

27-én délután és 28-án délelőtt bocsássák az ünnepélyt rendező bizottság rendelkezésére. Ezért felkéri a kocsitulajdonosokat, hogy fogataikat 27-én d. u. 6 óra 30 percére és 28-án reggel d. e. 8 órára a Jósika Miklós utca alsó részére állítsák sorba.

A királyi család látogatása alkalmából Tordaranyos vármegye alispánja nem az egész vármegye közönségéhez, hanem csak a román testvérekhez román nyelven felhívást és tájékoztatást bocsátott ki.

Mi a magyar közönség tájékoztatása végett fáradságot és költséget nem kímélve a felhívás és tájékoztatás egy-egy példányát megszereztük és magyar nyelvre lefordítatva az alábbiakban szöveg szerint közöljük:

Román Testvérek!

Ófelsége I. Ferdinánd király Ófelsége Mária királyné a legalázatosabb erdélyi alattvalói iránt érzett határtalan jószágtól vezéreltetve, elhatározták, hogy szeretettel Károly trónörökös és Ileana herceg kisasszonnyal, valamint fényes kíséretükkel együtt vármegyénket meglátogatják.

Ófelségeik május hó 27-én kedden d. u. 7 óra 30 perckor különvonattal fognak a tordai állomásra érkezni, hol egy ünnepélyes fogadtatás lesz.

A fogadtatás után Ófelségeik a városba jönnek be és a praefekturán megvacsoráznak.

A következő napon reggel 9 órakor Ófelségeik a Torda melletti mezőn a Mihály Vitéz emlékéért tartandó gyász-

gával. Megvan neki az önmagában ottbont lelőnek nyugodtsága; vizét saját kutjából meríti és valami belső fény mindig megvilágítja az utat előtte. Az emberek szenvedélyei, a piacok kiabálásai, a viszálykodások örültségei nem érintik őt. Messze él az ilyesmiktől, bizonyos komoly elszigeteltségben. Nem mintha rideg lenne. Philozófiája nem stoicus, amely a kérelhetetlen sors által van megacélozva. Inkább az a philosophia, mely „bölcserzőtelenségéből táplálkozik” és ebben a táplálékban annyi erőt és olyan erőt talál, ami szavainak különös súlyt, cselekedeteinek tekintélyt ad.

Bizonyos terjedelmesség és egyszerűség van jellemében. A politikában vannak értékesebb, élesebb, termékenyebb szellemek, de egy sincs oly nyugodt, biggadt és a külső izgatásra oly közönyös, oly mélyen magában gyökerező.

(Folyt. köv.)

TÁRCA.

Sir Edward Grey.

Írta: A. G. Gardiner. Fordította: Tompa Márta.

Ha valakit megkérünk ezért, hogy ki nek a szava nyom ma legtöbbet a Parlamentben, csak egy felletet kaphatunk. Hivatalban, vagy hivatalon ki ül, barát-nak vagy ellenfélnek — Sir Edward Grey a legtekintélyesebb szónok. Amikor ő leül a House of Commonsba, mintha csak megszűnnék a vita. Mások a korlát mögül beszélnek, ő a padból. Nem vitatkozik, hanem kimondja a döntést; ott nincs felebbezés és nem is akar senki felebbezni.

Emlékszem egy különös pillanatra, ami az ő döntő befolyását bizonyította. Abban az időben történt, mikor Mr. Balfournak fürgességével és ürügy találó művészetével tudta összetartani miniszteriumát. — A támadás heves és dühös volt, a par-

lament kedélye izgatott és szenvedélyes. De úgy látszott, hogy semmi sem tudja szétszakítani a hamisság fátylát, lerántani a leplet, mi mögé összefutottak a eselszővény szárai. Késő éjjel Sir Edward Grey fölemelkedett. Oyan volt, mint ha egy más bolygóról jövő vendég rontott volna be a házba. Beszélni kezdett szárazon, halkán, forróság és emóció nélkül. Az egész ház a szidásra figyelt, ami majdnem ítéletként hatott volt. Mr. Balfour elhallgatott. Nem maradt más hátra, mint hazamenni.

Ha vizsgáljuk ezt a férfit, keressük négy hatásának indító okát, első pillanatra megdöbbenünk felszerelésének szegénységétől. Sok kiváló ember van a House of Commonsban, de Grey nem ezek közül való. Beszédjének anyaga oly egyszerű, hogy csaknem szegényes. Gondolata közönséges, majdnem kopott. Soha sem formál oly mondatot, amelyik szur és gomblyukátan nem visel ékesszóló virágot. A közkedvelt vitatkozás művészetéből benne semmi nincsen. Tanultsága nem kiváló és

az ambíciója sem. Tudása korlátolt, egyoldalúsága más hagyomány. Sohasem hagyja el Anglia partjait és úgy bírlék, hogy keveset tud franciául. Épen ellenkezője a világpolgár Sir Ch. Dikeynek, a ki tudott mindent, mint egy jókarban levő hivatal, hol a legkisebb részletről is rögtön tudósíthatnak. Még az az igyekezete sincs meg, hogy a mások tökéletlenségén javítson. Kényelem szeretetéről ép oly híres, mint a tennis és a halászat kedveléséről. Jellemző, hogy az egyedüli könyv, mit irt, a légy halászat művészetéről szól. Nem lelkesedik a politikáért. Ugy fest az ügyek mezején, mint egy véletlenül oda tevedt afak; néző, ki unja a lázas tevékenységet és a hiábavaló beszédet. Érezni lehet, hogy akár melyik pereben itt hagyhat és haza megy pisztrángot halászni.

Ez az élettől való tartózkodása, nem-bánomsága, az ő rendkívüli pozíciójának a kulcsa. Mintha idegen lenne, úgy vesz rész az ügyekben, zárkózottan, szenvedélytelenül, a saját atmospheráját hozva ma-

Mindennemű nyomtatványok gyorsan és izléses kivitelben készülnek Füssy J. könyvnyomdájában Tordán

misén fognak részt venni. Mise után 10 órakor autokon Topánfalvára és Abrudbányára mennek fel.

Román Testvérek!

Apró, nagy ünnepi ruhában és virágokkal siessünk szívünk tiszta és őszinte lelkesedésével a felségeik, dicső urunk elébe! Mindenütt, a hol útjuk elvezet határtalan szeretetűnk és hódolatunkat mutassuk meg a nagy császárnak és császárnőnek, akik nemzetünk évszázados álmainak megvalósítását jelképezik.

Éljenek a felségeik! Éljen a dicső uralkodóház! Éljen Nagyrománia!

Torda, 1919. május hó 21.

Alispán: PATACEAN sk.

Az utasítás a következő: A felségeik, az összes románok királya és királynéja és a királyi fenségek Károly trónörökös s Illana hercegnő méltó fogadtatása alkalmából a tudnivalók a következők:

1. Május 27-én kedden este 8 órakor a tordai állomásnál ünnepélyes fogadtatás. Az üdvözlő beszédet dr. Chirtoş főispán fogja mondani, a ki be fogja mutatni a felségeiknek a hivatalok vezetőit, a hitfelekezetek lelkészeit. A város polgármestere a kenyeret és söt fogja átjuttatni.

A román nőegylet elnöke a román nők hódolatát fogja felajánlani.

Kivanatos, hogy este már hat órakor a tordai állomásnál minél több nép jelenjen meg ünnepi ruhában, zászlókkal és a községek feliratos tábláival.

Okvetlenül jelentkezék a nép a következő közeli falvakból: Torda, Szind, Koppánd, Tur, Pusztacsán, Pusztaszentmárton, Komjatszég, Magyar-Közép-Felsőpeterd, Indal, Pusztaszentkirály, Mikes, Keresztes, Polyán, Aranyosgyéres, Gyéresszentkirály, Aranyoslóna, Harasztos, Mohács, Dombro, Keresed, Felsőszentmihály, Mészkö, Sinfalva stb.

E községek küldöttei az éjszakát Tordán és a közeli falvakban fogják tölteni.

2. 8 óra 30 perckor este közös vacsora a praefekturán, melyen csak a városban levő közhivatalok vezetői és a hitfelekezetek lelkészei vehetnek részt.

Szerdán reggel 9 órakor a felségeik Torda mezején egy ünnepi gyász misén vesznek részt, mely azon a helyen fog tartatni, hol Mihály Vitézt orvul meggyilkoltak. A gyászmiséet Cristea püspök fogja megtartani az esperesek és a ket hitfelekezet papjai közreműködésével.

A román nép ünnepi ruhában, lobo gókkal és a községek feliratos tábláival a következő járasoktól fog résztvenni: Tordai, felvinci, alsójarai, torockói (Alsószolesvától lefelé, a többi Topánfalvára megy), marosiudasi.

A községek küldöttei már reggel 7 órakor kötelesek elfoglalni a részükre kijelölt helyet, a járasok együtt megjelölve egy táblával. Minden község küldöttei kötelesek magukat a kiadandó utasításokhoz tartani.

A községbeni tanuló gyerekek a községi képviselőben az illető községek nagyjai elé tesznek felajánlva.

1. A fogadó bizottság elnöke: Triff Jakab r. kapitány.

2. A vacsorát rendező bizottság elnöke: Dr. Ratiu Agoston közéleti-művelődési bizos.

3. A Torda-mezején tartandó ünnepély és mise elnöke: Dr. Meldovan Valér. Minden más utasítást és tudakozódásra feleletet a fentnevezett elnökök adnak.

Egyéb tudnivalók és esetleges rendelkezések dobszó és falragaszok útján lesz közzétéve.

Cionista verbuválás.

Százezer erdélyi zsidó közül három hónap alatt mindössze száz család jelentkezett arra, hogy kivándoroljon Palesztinába és ott földművelésbe kezdve segítsen megalapítani az új zsidó államot.

A jelentkezők még megrostálás alá kerülnek, az indulásig még sokan vissza is lépnek közülük. Mindent összevéve, — a három hónapi erdélyi cionista akció eredménye: három négyszáz ember, ha bőven számítjuk.

Már husvét előtt olyan hírek jártak, hogy az erdélyi Cion-akció minden emberi számítás ellenére, a legváratlanabb fiaskót eredményezte. Sokféleképen kommentálták a dolgot az érdeklődők, de valamennyien meg egyeztek abban, hogy ha lesz is új zsidó állam, abban igen csekély részük lesz az erdélyi zsidóknak.

Pedig a Cion-akció erősen számított Erdélyre, mert itt állítólag sose tudta magát otthonosan érezni a zsidóság, 65,000—70,000 emberre gondoltak hát a gyermekek beszámításával, — amikor az erdélyi kivándorlási akció megnyílt és amikor ennek az élére megszervezték a kolozsvári Palesztinai-hivatalt.

E hivatal vezetője az alábbi érdekes nyilatkozatot tette:

— Igaz, hogy három hónap alatt eddig körülbelül csak száz család jelentkezett, de hiszen mi nem is agitáltunk eddig, — mondották. A hivatal megalapításakor mi arra számítottunk, hogy pár hét alatt meglesz a béke és rendezett viszonyok között mindent gyorsan elintézhetünk. Az angol és francia protektorátus alatt tervezett új zsidó állam részére éppen Erdélyből, ahol 100,000 és Máramarosból, ahol 80,000 zsidó lakik, várunk és várunk is jó gyarmatos-anyagot. Hogy az eredmény csak ennyi, azt az agitáció teljes lehetetlensége okozza.

— Négyüléseket nem tarthatunk, a külfölddel nem éfintkezhetünk, propaganda-műveket nem terjeszthetünk a teljes békekötésig, még esodálkozunk, hogy a zsidóság tudomást szerzett az egész mozgalomról. Mihelyt rendezett viszonyok következnek, egyszerre más lesz a helyzet. A kolozsvári Palesztinai-központ készenlétben áll, hogy teljes működését fölvegye, amikor lehetséges, de addig is dolgozik a zsidó gyarmatosításért. Eddig ötven birtokon sikerült elhelyeztünk olyan zsidó fiatalembereket, akik a gazdálkodást, a termelést és a gyümölcsészetet már Palesztina számára tanulják az erdélyi földeken. Ez lesz a minta! Ez az 50, kitűnő gazdálkodó rá kiképzett fiatal ember családokkal vagy csoportokkal fog lemenni a Jordán völgyébe és ők vezetik a telepek számára a mintagazdálkodást. Ez speciális kolozsvári akció, amely azonban annyira sikerült, hogy okvetlen máshol is követni fogják.

— Ezenkívül már eddig kísérleteztünk azzal, hogy a gyarmatosí-

tásra jelentkezett családokat husz-harmincával már itt összeszoktassuk és együttműködésre tanítsuk. Lehetőleg egy városból, egy környékről való családokat veszünk össze, akik mind ismerik egymást. Próbáljanak már itt földet művelni, ipart üzni és az így megalakított, kipróbált csoportok tartásának össze Palesztinában is. Az így kialakult telepek családjai sok előnyben részesülnek. A családokat nem veszik újabb orvosi vizsgálat alá, ingyen utazási jegyeket kapnak, — természetesen együttesen, — kölcsönhöz jutnak, végül: kijelölnek a számukra már előre bizonyos területet. Valószínű, hogy kisajátítási jogot is kap Palesztinában a zsidóság, ami nagyon fontos, mert különben az arabok hihetetlenül fölverik ott a föld árakat.

... A kolozsvári Palesztina-központ vezetősége még közölte, hogy a várakozásnak megfelelően főleg a besztercevidéki zsidóság jelentkezett eddig gyarmatosokul. A központ nagy figyelemmel kíséri az akcióról szóló sajtóközleményeket is. A titkári szobában éppen a „L'Independence Roumaine“ egy cikkét fordították, amely a zsidókérdésről szól.

A tordai román térparancsnokság az I. ss. vadász hadosztály parancsnokságának 55184-1919. ss. rendelete folytán május hó 18-án 207-919. ss. alatt a nagyszebeni „Ujvilág“ c. lapnak 1919. évi április hó 6-án megjelent 6 ik számában közölt alábbi cikket küldötte meg szerkesztőségünknek közlés vegett.

A XX-ik század szégyene.

A „Magyarország“ c. lap február 11-én a fenti cím alatt több vadat emel a románok és a megszálló román csapat ellen. Mivel mi, akik ezen hadsereg körében élünk, jobban ismerjük a románok magatartását, mint budapesti társunk, nem kiméltük a faradságot és hivatalos helyről a következő adatokat szereztük be a fenti ujság tudósításaival szemben:

I. A „Magyarország“ febr. 2-iki számában azt írja, hogy a románok Tapolcán kirabolnak a lakókat, megbecseltetik az asszonyokat és leányokat s azokat, akik ellenkeztek, meggyilkolták. — Ezzel szemben 50 tapolcai lakos a községi bíróval és lelkésszel (Páffy E.) egyetemben megcafolják ezt a vádat s nemzetiségi közömbösg nélkül csak dicsérettel emlékeznek meg a román hadsereg tapintatos fellépéséről.

A „Magyarország“ a továbbiakban még a következőket írja:

II. a) A székelyudvarhelyi internált tisztviselők kötelesek naponta a román prefektusnál jelentkezni. Aki egyszer hiányzik, 6000 lei pénzbüntetéssel sújtják.

b) A prefektus felhívta azokat a sztrájkba lépett tisztviselőket, hogy azok, akik február és március hónapokra felvették fizetésüket, három napon belül szolgáltatass vissza, ellenesetben elárverezik butoraikat.

c) A hivatalnokokat, kik nem tudtak visszatérteni felvett fizetésüket, bezárták és ezek közül az egyiket kényszerítették, hogy cellájának padlóját fölsurolja.

d) Pal Árpád alispánt 30 tisztviselőjével együtt letartóztatták és csak a román kormányzótanács közbenjárására ho-

lyezték szabadlábra, a román hadsereg azonban újból letartóztatta őt, hadifogoly-nak nyilvánította és nem engedik szabadon, csak a bukaresti kormány engedélyével.

A valóság ez:

a) Kezünkben van egy 25 magasabb rangú tisztviselő aláírásával ellátott nyilatkozat, mely arról tanuskodik, hogy azért, amiért valaki szolgálattételre nem jelentkezett, még senkit sem büntettek meg.

b) Hasonlóképpen kezünkben van egy másik nyilatkozat is, amelyet 25 székelyudvarhelyi magasabb rangú tisztviselő írt alá s amelyben megcafolják azt, amit a „Magyarország“ ír, hogy a február és március óra felvett fizetést senkitől sem vették el.

c) Fenti nyilatkozatokat határozottan kimutatják, hogy a tisztviselőket sohasem büntettek és egyiküknek sem kellett visszaszolgáltatni a felvett fizetést.

d) Pal Árpád udvarhelyi alispán volt a sztrájkje és fővezetője a tisztviselők sztrájkjának, s minthogy ez a cselekedete az állam biztonsága elleni cselekedetnek tekintendő, a haditörvények értelmében, ez ügyben a haditörvényszéknek kell illetkeznie. A román kormányzótanácsnak és a bukaresti kormánynak nem lehet semmi beleszólása ebbe az ügybe és mindannyian várjuk a megindított eljárást és a hozandó ítélet eredményét. Másfelőlben a többi sztrájkoló tisztviselőket egy pillanatra sem tartóztatták le azért, mert nyilvános gyűlést hívtak össze (az erdélyi csapatok parancsnoksága ezt egyenesen megtiltotta), sőt azokat is, akiket letartóztattak, már a rákövetkező napon szabadlábra helyezték, a román kormány és a román kormányzótanács közbelépése nélkül is.

Rendelkezésére bocsátjuk mindenkinek azon eredeti iratokat, amelyeket ezen vadak megcafolására fölhasználtunk és esodálkozunk azon, hogy nem tudják megérteni a budapestiek azt, hogy az eljárás, amit ők követnek, nem egyéb, mint a XX. század szégyene, mely olyan emberekhez méltó, akik minden alap nélkül jogokat követelnek maguknak. Avagy azt hiszik a „Magyarország“ cikkének szerzői, hogy az igazságot el lehet hallgatni? Avagy a lefolyt háború nem adta-e eléggé világos példáját annak, hogy az utolsó szó mégis csak az igazságé? Ez a szerző azt reméli e, hogy a civilizált világ nines meggyőződve egy ilyen fogás valótlanágáról? Mikor győződnek vajjon meg azok, akik a naponként változó uraik labai előtt csusznak-másznak, hogy ezen témának a folytatása nem egyéb, mint a XX. század szégyene?

Következő alkalommal más cafolatokkal foglakozom.

N. P.

Hivatalos román jelentés

Május hó 18. Keleti front: Heves ágyu- és fegyvertűz a Dnyeszter mindkét partján.

Nyugati front: Az ellenség támadásait az egész Tisza vonalon erélyesen visszavertük. Május hó 17-én csapataink bevonultak Arad régi román várába. A város ünnepi díszben volt. A nép nemzetiségre való tekintet nélkül üdvözölte és virágosóval fogadta a román csapatokat.

A magyarok elleni hadműveletek folytatása alatt ejtett összes foglyok száma 1102 tiszt és 7818 katona, nem számítva bele a május 14-iki hivatalos jelentésben közzétett 483 tisztet és 4752 katonát.

Nagy főhadiszállás

Szabad kereskedelem

és szabad forgalom indul meg nemsokára. E tárgyban a nagyszebeni román kormányzó tanács a napokban két rendeletet adott ki, melyeknek végrehajtása iránt minden intézkedést megtettek.

A kényszerkereskedések megszüntetése, melynek következtében különösen a falvak lakossága fog fellélegzeni, aminek következménye lesz az is, hogy a városi lakosság is jobban el lesz látva.

A szabad kereskedelem és forgalom az élelmi, mint más közszükségleti cikkek áraira is valószínűleg hatással lesz és ezután nem kell majd hallatlan árat fizetni a közszükségleti cikkekért.

A román kormányzótanács rendeletét a közönség tájékoztatása végett az alábbiakban szöveg szerint közöljük:

RENDELET

az élelmiszerekkel való szabad kereskedelemre vonatkozó egyes átmeneti intézkedésekről.

Megkönnyítendő az el nem látott lakosság részére a legszükségesebb élelmiszereknek szabad kézből való beszerzését, másrészt a mai közellátási rendszerrel, mint a háborús állapot természetes folyamánjáról az egyéni ellátás normális rendszerére való áttérést, — rendelem a következőket:

1. CIKK. Brassó, Háromszék, Csik, Marostorda, Kolozs, Beszterce-Nászód, Szolnok-Doboka, Udvarhely, Kisküküllő, Nagyküküllő, Fogaras, Szeben, Alsófehér, Torda-Aranyos és Hunyad vármegyék területén s az ezen területeken levő törvényhatósági joggal felruházott városokban 1919. május 20-ik napjával megszűnik az élelmiszerek rekvirálása.

2. CIKK. Május 21-ik napjával kimondom az élelmiszerekkel való szabad kereskedelmet a következő megszorításokkal:

a) május 21-től június 1-éig élelmiszereket szabad kézből csak hivatalos személyek vásárolhatnak az egyes helységekben levő el nem látottak ellátása érdekében.

A városok képviselőit és az összes községi előjáróságokat utasítom, hogy a május 21-től június 4-ig terjedő időben vásárolja be szabad kézből és meggyezés szerint az el nem látottak részére az új termésig szükséges élelmiszer mennyiségét.

b) Június 1-étől kezdődőleg újabb intézkedésig megengedem az 1. cikkben írt területeken levő minden lakosnak, hogy az új termés napjait, agugusztus 1-ig felmerülő szükségletéhez képest az élelmiszereket szabad kézből beszerezhesse.

3. CIKK. Az élelmiszerekkel nagyban való kereskedés újabb intézkedésig el van tiltva.

Csak a kormányzó tanács élelmezési rezortjának igazolványával ellátott személyek vannak jogosítva élelmiszereket nagyban az el nem látottak érdekében vásárolni.

4. CIKK. A malmok egész vámhozadéka újabb rendelkezésig a ma érvényben levő maximális árat mellett lefoglalatik azon célból, hogy a községi előjáróságok által az el nem látott lakosság között egyenlően az eddigi maximális áraton szétosztásuk.

5. CIKK. Az élelmiszereknek a kormányzó tanács közhatalma alatt álló területekről való kivitele tilos.

Kiviteleknek csak a kormányzó tanács közellátási rezortjának különös engedélye alapján van helye.

6. CIKK. Minden olyan élelmiszer szállítmány, mely 80 Kgot. meghalad és a vasúton történik, engedélyhez van kötve.

A tengelyen történő szállítás minden engedélyhez kötve.

Az engedélyeket a megye területén belül a közellátási biztósok, a megyék területén kívül és a kormányzó tanács közhatalma alá tartozó egész területére a közellátási rezort állítja ki.

7. CIKK. A lakosoknak cukorral, sóval, petroleummal és mellékterméyyel

való ellátása az eddigi rendeletek értelmében történik.

8. CIKK. A Kormányzó tanács közhatalma alá nem tartozó és az 1. cikkben nem említett többi területeken úgy a maximális árat, mint pedig a rekvirálásokat illetően az eddigi rendelkezések továbbra is érvényben maradnak.

9. CIKK. A közellátási biztóságok újabb rendelkezésig fentartatnak és különös feladattukká tételik, hogy a jelen rendelet intézkedéseit végrehajtsák, a végrehajtást ellenőrizzék és felügyeljék.

10. CIKK. Azok, akik a jelen rendelet intézkedéseit megszegik a kihágás tárgyát képező élelmiszer elkobzásán felül 200.000 koronáig terjedhető pénzbírsággal és 6 hónapig terjedhető elzárással büntetnek.

Nagyszeben, 1919. május 14-én.

A közellátási rezortjának vezetője:

DR. BOILA ROMULUS s. k.

Tudnivalók.

3. sz. rendelet kibővítve.)

Kötelező a Tiszáig megszállott egész területre, mely terület hadművelési területnek tekintetik.

1919. május hó 4-én.

Mink, Erdélyi csapatok parancsnoka, a katonai törvénykönyv 32. és 57. §. II. pontja értelmében, a hadsereg érdekében és az ország védelmére

elrendeljük:

1. Megtiltunk, bárminemű fegyvernek, valamint oldalgyerekeknek, kardoknak, löszernek vagy robbanószernek viselését vagy tartását.

2. Azon személyek, akiknek birtokába a fent említett fegyverek vagy löszerekből van, kötelesek azokat, a rendelet kihirdetéseitől számított három nap alatt a legközelebbi Román katonai parancsnokságnak beszolgáltatni, ahonnan egy igazolványt fognak kapni.

3. A szándékosan ellenszegülő, a haditörvényszék által 10 évig terjedhető foghazzal és 10.000 lei-ig terjedő pénzbüntetéssel lesznek megbüntetve, külön megbüntetésük a már életben levő törvények értelmében mint: lázadók, kemek vagy árulók, aszerint mint be fog bizonyítani, hogy a fegyvereket azért viselték vagy rejtették el, hogy azokat vagy maguk, vagy mások akiknek rendelkezésükre bocsátják, a román hadsereg, vagy a román lakosság ellen használják.

4. A bünszövetegesek és a bűnre csábítók, a kiknek tetteik által a fegyverek elrejtettek, tekintve őket bűnrészeseknek ép úgy lesznek megbüntetve, mint a főbűnösök.

5. E rendelet ellenszegülőinek lenyomozása, megállapítása, a királyi biztósok, hadbírók, térparancsnokok, esendőrtisztek és bárminemű rendőrtisztek által lesz végrehajtvá.

6. A jelen rendelet, amennyiben lehetséges a lapokban lesz kihirdetve, valamint kifüggesztve az összes közlégekben, a haditörvényszékek, hadbírók, térparancsnokságok, esendőrségek és jegyzőségek székhelyén, közírodasra hozatván dob által is.

Hogy ezen formások tényleg megtörténtek-e, az illető rendőrség jegyzőkönyvileg fogja megállapítani.

Ezen rendelet büntető szabálya csak a kifüggesztési időtől számított három nap letelte után lép életbe, s csak azon személyek lesznek megbüntetve, akik e három szabad nap eltelté után találtatnak bűnösnek.

7. Az első 3 számú rendelet, melyet szintén e parancsnokság bocsájtott ki, de amely eltérő a jelenlegi rendeletről, hatályon kívül lép abban a pillanatban, amikor ezen rendelet életbe lép.

Kiadva parancsnokságunknál Nagyszebenben.

Ma május 4-én 1919.

Erdélyi csapatok főparancsnoka:

MADARESCU tábornok.

Vezérkari főnöke: *Panaitecu* tábornok.

HIREK.

— Kolozsvár ügyvédvizsgáló-bizottsága.

Erdély és a megszállott részek egész területére Kolozsvár székhellyel most alakították meg az ügyvédvizsgáló-bizottságot. Hatlegan Emil dr. lett a vezető elnök, másodelnökök: Miksa Pompejus dr., Haupt Gasztáv, id. Isaac Aurél és Preda János, titkár: Popescu Gyula dr. Kolozsvári bizottsági tagok: Sokol Aurél, Ghilesan Livius és Pop András dr.

— Ref. Konfirmáció. A konfirmálandó növendékek kikérdezése kedden 27-én d. u. 4 órakor kezdődik. Az urvacora kiszolgáltatása áldozósütyűtől 10 órai ünnepi istentisztelet alkalmával fog megtörténni. Felhivatnak a szülők és az érdeklődők, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Román-magyar és francia magyar órákat adok. Bővebb értesítést a Fűssy-könyvkereskedésben.

— Lépfene oltóanyag érkezik az állatorvosoknak. Oltani akarók értesítsék sürgősen azt az állatorvost, a kivel oltani akarnak.

Francia órákat ad egyeseknek vagy csoportoknak dr. Kemény Gábor Rakos u. 31.

— Hirdetmény. Folyó évi június hó 1-vel 6 hetes szabázati tanfolyamot nyitok a Vallásszabadság-tér 30 szám alatt, az emeleten. Tandij: 200 K. Jelentkezni lehet már most a fenti szám 30. alatt. Kovács Irén.

KÖZGAZDASÁG.

A Torda-Aranyos vármegyei Gazdasági Egyesület hivatalos közleményei.

Rovatvezető: Török Balint.

— A Torda-Aranyos vármegyei gazdák gyűlése. A Torda-Aranyos vármegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya dr. Wolff Gyula elnöke alatt ültetést tartott, amelyen titkár jelentést tett az időközi elnöki intézkedésekről. Jelentette, hogy az egyesület kerte az általános töröknek a gazdák által leendő kidolgoztatását. Az engedély évre általánoságban nem, csak esetről esetre adatik meg. Kerte az egyesület a gazdasági munkásoknak dohanytal, a gazdaközönségnek vasarukkal, a vármegyei fedeztetési állomásnak menekkel való ellátását. A tirt az elnökség a városi tanácshoz az egyesületi keretesi telephez vezető és az Aranyos

folyóba leszakadt mártaljai utnak rendbe hozatalát. Jelentést tett titkár a szőlőgazda közönség raffia, rézgálic szükségletének biztosítása tárgyában tett intézkedésekről. Bemutatta Balogh Sándor egyesületi keretesi szerződésének módosítását, jelentést tett a kertészeti telep állapotáról és a telepen eszközleendő építkezésekről, majd a tagdíjak befizetése ügyében tett jelentést, kérve a jelen tagokat is, hogy a hiányos postai közlekedés miatt személyesen sziveskedjenek esedékes tagdíjait befizetni. Végül jelentést tett titkár az egyesület titkári hivatalának a Weress Ferenc főleg (Vallásszabadság-tér 31. sz.) házába történt áthelyezéséről és az Aranyosvidék kiadóhivatalával kötött egyességről, mely szerint az Aranyosvidék az egyesület hivatalos lapjává tétellett és a tagok felkérettek, hogy a lapra előfizetni sziveskedjenek. Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárta.

— A mezőgazdasági helyzet Torda-Aranyos vármegyében. Az állandó hővös időjárás késlelteti a gabonaművek fejlődését és rontja a terméskilátásokat. A gabonaművek sokfelé sárgulnak. A rozs helyenként virágzik. A kukorica nehezen kél, helyenként a földben elrothadt a mag. A burgonya legtöbbször kihajtott. A szőlő fejlődésében hátramaradt a nedves időjárásra való tekintettel az első permetezés a jövő hét folyamán megejtendő. Cukorrépat alig vetettek, mivel annak megmunkálása nincs ezideig biztosítva. Egyéb gyök és takarmánynövények az esős időben szépen fejlődtek, melegre volna szükségük, ép így a hüvelyeseknek is. Az állatállomány a zövd takarmányon feljavult. Számbelileg az állomány csekély, mert az állandó igénybevétel miatt a gazdaközönség igyekszik csak a létszámot a minimálisra redukálni. Az igénybe vett marhák árkülönbözetét a gazdák még nem kapták meg és a legutóbb beszolgáltatott lovak egy részének mai napig sem kapták meg a gazdák az árat. A termeléshez szükséges anyagok és eszközök olykor a legnagyobb utánjárás és áldozatok árán sem kaphatók.

— Szőlőkötöző har. zsinog, gyékényfonat és Ballan-fele (lapockas) kövekötő zsinog kapható. Sikertült egy pár meter-mazsa kötöző anyagot beszerezni, amely mennyiség már is tagjaink rendelkezésére áll. Mivel a készlet körülből egy övedet fedezze a szükségletnek ajánjuk, hogy kiki sürgősen fedezze be öle szükségletet. A raffia ára kg.-kent 80 K. A zsinog ára, melynek feleresze papir, feleresze kender koc kg.-kent 30 K. A gyékény fonat kg.-kent 25 K. A kövekötő zsinog drb.-kent 20 fillér. Tagjaink átvehetik szükségletüket Köteles György házfelügyelőnel (Torda, vármegyeház.)

— Akinek rézgálicra van szüksége, a községi előjáróság (Torda a városi tanács) utján igazoltassa szőlőterületének nagyságát. Az igazolvány alapján az illetékes főszo gabrio (Torda az aspani hivatal) kiadja a szükséglet mennyiségű gálicra az utalványt. Egy permetezéshez 5 kg. gálicot adnak. — A gálic vidéken a főszo gabriostól, Tordán a megyeházán Köteles György házfelügyelőtől vehető át.

— Elopataki asványvíz kapható a legjutányosabb arban a Tordai „Hangya” fogy. és ért. szövetkezetben.

— Keresek egy pár loszerszámot megvételre. Cim: a titkári hivatalban

— Mészeti eszközöket és méhviasszót keresek megvételre. Cim: a titkári hivatalban.

— Keresek megvételre 5--6 hold szőlőt és 10--15 hold szántóföldet. Cim: a titkári hivatalban. K. Gy.

Óra javítás

szakszerűen
gyorsan és
pontosan

Fali inga és
szoborák ál-
landóraktáron

Bajusz György órásnál

Torda, Egyházfalva-u. 91

— Az Erdélyi bank XXIV. évi közgyűlése. Az Erdélyi bank és takarékpénztár r. t. gróf Bethlen Pál elnöklete alatt mult héten tartotta meg huszonnegyedik évi közgyűlését az intézet székházában.

Az elnök üdvözölte a megjelent részvényeseket, s miután konstataja az ülés határozatképességét, megnyitja a közgyűlést.

Az igazgatóság jelentésére kerül a sor, melyből alábbi részleteket ragadjuk ki:

A bank az elmúlt év folyamán is eredményes munkát fejtett ki s korábbi terveinek nagy részét megvalósítva üzletkörének kiterjesztésén tovább dolgozott. Az intézetnél elhelyezett betétek egy év leforgásán alatt tizenhat millió koronával 49 millióra növekedett s a folyószámla ki helyezések egy év alatt 11 millió koronával 37 millióra emelkedtek.

A bank ez év folyamán Tordán fiókot létesített, a fiók eddigi működése alatt és feltétlen életképességről tett bizonyosságot. A közgyűlés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből 6% os osztalékot adjanak a részvényeseknek. A közgyűlés ezután az igazgatóságot választotta meg újra.

Kiadó: FÜSSY JÓZSEF

Közönség köre*)

Köszönetnyilvánítás.

Felejthetetlen férjem Gegesi Árpád halála alkalmával különféle módon megnyilatkozott általános részvét alkalmából, minthogy köszönetünket személyesen mindenkinek lerónni képtelenek vagyunk, fogadják ezúton hálás köszönetünket.

Torda, 1919 május 21.

Özv. Gegesi Árpádné és gyermekei.

Meghívás.

A „Hangya“ a magyar gazdaszövettség fogyasztási és értékesítő szövetkezete kötelekebe tartozó Torockói „Hangya“ Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet 1919 évi június hó 22-én d. u. 3 órakor az állami iskola helyiségében

évi rendes közgyűlést tart

1918. évről.

melyre a tagok az alapszabályok 23 § a értelmében meghívotnak.

N A P I R E N D:

1. Mult évi üzleteredményről szóló jelentések tárgyalása.
2. Zársummadások megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Mérleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.

5. Az igazgatóság kiegészítése.
 6. Felügyelő bizottság választása.
 7. Netaláni indítványok
- 1918 év december 31-én a tagok száma 436, üzletirészeinek száma pedig 1300 volt: az év folyamán belépett 438 tag 1310 üzletiréssel; kilépett 2 tag 10 üzletiréssel.

A felügyelő bizottság által megvizsgált évi mérleg a bolti helyiségben kifüggesztett és mindenki által megtekinthető. Kelt Torockó, 1919 május hó 19-én.

Az igazgatóság.

Torockói „Hangya“ Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet.
Almás Ferenc. Péterffy Gyula.

Allást keres gazdatiszt! Magyar, női, volt katona, román káth., kolozsvári akadémiát végzett, 30 éves, önálló működésre képes, jó referenciákkal, azonnal rendelkezésre áll. Bővebbet Szabados Győző keresk. ügynősköze.

Értesítés.

Ez uton is értesítem a t. városi és vidéki közönséget, hogy a mai naptól kezdve egy állandó

épület és gépjavító műhelyt

reveztem be, a hol is elvállalok **VIZVEZETÉK, FÖLDGÁZ, VILLANY** berendezéseket, mechanikus munkákat, valamint az összes kisebb vagy nagyobb mérvű javításokat. — Meghívásra azonnal hához megyek.

A közönség szives pártfogását kéri s a jó és pontos munkáról biztosítva

Tisztelettel

MÁRK SÁMUEL

volt kórh. gépész

Műhely, Főter 30. sz Jókai Mór utca 13. sz

Szódagyári nyári kerthelyiség

Ez uton is értesítem a t. közönséget, hogy a szódagyárnál levő nyári kerthelyiséget e hó 4-én megnyitottam Meleg és hideg ételekről, jó italokról mindig gondoskodva van. A zenét Mezei Vilmos és Péter Géza elsőrendű zenekara szolgáltatja állandóan.

A közönség szives pártfogását kéri

Hegedüs Lajos

szódagyári vendéglős.

Zongora használt eladó. Cimem Füssy József ur könyvkereskedésében meg tudható.

Az Első tordai Gőz- és Kád fürdő átalakult

Sós Gőz-fürdőre

Elsőrendű berendezéssel a kálmazva van vizsgázott tyukszemvágó és maszírozó külön férfi és női személyzet a közönség rendelkezésére áll. A közönség megnyugtatóra a fürdő állandó orvosi felügyelet alatt van.

A FÜRDŐ:

Nők részére: Férfiak részére:
Hétfő d. u. Hétfő Kedd d. e.
Kedd d. u. Csüt. Pentek „
Szerda egész n. zombat e. nap
Csütört. d. u. Vasárn. e. nap

Tisztelettel a **Fürdőigazg.**

Allást keres. Képzett gépész kovács, akár nyári eséplésre, akár éves állásra gazdaságba. Cimem meg tudható az Aranyosvidék kiadóhivatalában

D. Nagy József M. K. Szabadalmazott, fővény s cementből, tetőfedő s burkolót készítő, Ar.-Tordán Jeges u 3. sz

Búkkfa hálószoba berendezés, ebédlő divány, ebédlő asztal, székek, konyhaszekrény stb. eltávozás miatt azonnal **eladó** Jókai Mór utca 68. sz. hátsó lakás.

Városi mozi

Május 27-én és 28-án

A Paesirta

Május 29-én

VAMPIROK

Május 31-én

Oroszlán menyasszonya

A jövő heti műsorra külön felhívjuk a közönség figyelmét, mert hatalmas koncepciójú filmdráma kerül színpadra. Rendkívül érdekes jelenetek során bontakozik ki az impozáns dráma, melynek minden szerepét elsőrangú színészek kreálják.

Zongora órákat özv. Nagyné Bágyi Dáné Ilka, lakása Torda, Pap utca 2 sz. alatt.

Veszek „Athenaeum“ könyvtár összes köteteit, Jokai regényeit. Tevan könyvtár füzetait és más regényeket. Cimem: Füssy J. könyvkereskedése.

Eladó egy szivattyus kut. Cimem meg tudható Füssy J. könyvkereskedésében

Szép növésű 2 éves tenyészbikák eladók dr. Horváth Miklós gazdaságába. Értekezni lehet Ráponthy intézőnél bágyonitanya.

Gróf Vass Vass Béla mezőzáhi gazdaságába 16 db 2 és fél éves **tenyészbika** eladó. Értekezhetni Elekes Pal intézővel Mezőzábon

Értesítés.

Ez uton értesítem a t. közönséget, hogy **ruha festődémet**

áthelyeztem Kastély-utca 12 sz. alá, a hová kérem ezután a t. közönség rendelését.

Tisztelettel **Szabó Rózsika.**

Értesítés.

Ez uton is értesítem a városi és vidéki közönséget, hogy újonnan nyitott

kádár műhelyemben

bármily **kádár munkát** vállalok újat, vagy óskát felelősségre és pontosan elkészítve

Tisztelettel

Tordai Márton

kádár mester

Torda, Jósika Miklós utca 24.

Turó és finom sajt naponta kitűnő minőségben kapható Füssy Jenő mé száros és hentes üzletében Torda, Kővári utca 16 sz. alatt.

Ha olvasni és jól akarunk főzni vegyünk Dr. Szentpeteriné félé **Szakácskönyvet**, amely szakácskönyv tartalmazza az összes zöldséglevele és más ételeket, valamint a beütési dolgokat. Kapható Füssy József könyvkereskedésében.

Keresek megvételre egy három kerékű **gyerek biciklit.** Értekezhetni Füssy J. könyvkereskedésében.

Eladó egy kut felsőrész csigas kúthoz jó faépítmény Torda, Kővári utca 16 sz. alatt.

Elvállalok gyapju fonalszövet, amennyiben gyapjut kapok szövésére hozzá. Lakásom Torda, Jósika Miklós utca 122 sz.

Egy gépész kovács keresetlik évi szolgálátra, konventióval, jelentkezni lehet dr. Horváth Miklós bágyoni gazdaságába.

Hirdetmény.

Az ótordai református egyház bérbe adja nyilvános árverésen idai november 1-étől kezdődőleg 6 évre a „Cserepad“ dülőben levő 144 kath. hold szántó és kaszáló birtokát. Az árverés ideje június hó 9-én pünkösd másod napján d. u. 3 órakor fog megtartatni a paplakon, (Jósika Miklós-utca 81 szám). Az árverés nyilvános, de az árverés megkezdéséig írásbeli ajánlatok is adhatók.

Kiírási ár 4320 K., mely összegnek 10% bányapénz gyanánt az árverési bizottság vezetőjénél leteendő. Részletes feltételek megtekinthetők a papi hivatalban. Tordán, 1919. május 15.

Nagy Mózes,
ref. lelkész.

Tagál szalmakalapokat

átformál, átfest és átvasal. Raktáron női, férfi és gyermek kalapok.

Ausländer A. szalmakalap-gyára Torda, Kossuth-tér 3.

GOTHE DEZSŐ

SZERELÉSI VÁLLALATA

VALLÁSSZABADSÁG-TÉR 44.

TELEFON: 82.

KÉSZIT: jutányosan, gyorsan a legjobb kivitelben

FÖLDGÁZ, VIZVEZETÉK, VILLANY, FÜRDŐ ÉS CSATORNA, GŐZFÜTÉS STB. BERENDEZÉSEKET.

Szeszgyár vezető

mezőgazdasági szeszgyárhoz

előnyös feltételek mellett keresetlik **Gépkészésben is teljes jártasság** megkívánatik. Belépés azonnal. Írásbeli ajánlatok referenciákkal vagy személyes megbeszélés.

Dászkel és Márkusnál Tordán.

Lengyel Samu

okleveles mérnök.

vállalati irodája

Torda, Vallásszabadság-tér 26 sz.

Elvállal mindennemű beton, vasbeton munkát. Gazdasági, családi, bérházak tervezését és építését. Földmérés, parcellázást és szak-zerű vízelcsapolásokat.

Szobafestést, mázolást a legújabb mintákkal dacára a nagy munkás drágaságnak és anyagáremekedésnek: úgy helyben mint vidéken jutányosan vállal.

Freund Zsigmond

szobafestő és mázó.

Torda, Jósika Miklós u. 21.

Fürdő megnyitás. A tordai izraelita hitközség a Gát-utcában levő fürdőjét teljesen újonnan átalakította és berendezte. Több új kádát és közös bazint állított be s a földgáz fűtést is berendezte. A fürdő nemcsak a hitközség tagjainak, hanem a nagyközönségnek is rendelkezésére áll a nap bármely szakában. Egy fürdés díja 3 korona. A legnagyobb tisztaságról és előzetes kiszolgálásról a hitközség vezetősége gondoskodott.

Ebédlő diványt keresek megvételre. Cim: Szigeti Béla szabó Torda.

Kleinhempel Samu

Jókai Mór-utca 5 sz. alatt levő sütődjében kenyér sütések mindennap elvállaltatnak d. e. 9 órakor, minden bejelentés nélkül.